

Küçük Pis Yeşil Böcek • Füsün Çetinel

Resimleyen: Yusuf Tansu Özel Çocuk Kitaplar • Roman • 88 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6

DOĞA ve EVREN • DUYGULAR • ERDEMLER • İLETİŞİM • HAKLAR • SOSYAL İLİŞKİLER

önyargı • köy yaşamı • metro • göç • büyük kent • özgürlük • özlem • hayvan sevgisi • korkmak • çalışmak
• doğa sevgisi • kültürel farklılıklar • okuma sevgisi

Sevilen yazar **Füsün Çetinel**, okurlarını İstanbul'a göç eden Aziz'in dünyasına davet ediyor. Bir çocuğun ve küçük bir böceğin, insan seli, yürüyen merdivenler, metro istasyonları ve betondan şehir sütunları arasında yükselen sesine kulak veriyor. Kent yaşamının ve bir grup kent insanının portresini, köydeki yaşamını özleyen bir çocuğun naif gözünden çiziyor; onun özgürlük özlemini, küçük bir böceğin metrodan kurtulma çabasıyla özdeşleştiriyor. Modern insanın göçmenliğe ve kendine benzemeyenlere ilişkin önyargılarını, bir çocuğun ötekileştirmeye aman vermeyen duygularıyla harmanlayan roman, umuda göz kırptıyor.

Aziz ve annesi, Gaziantep'in bir köyünden İstanbul'a taşınmak zorunda kalmış, amca evine sığınmışlardır. Yeni okulunu yadırgayan Aziz, ne büyük kente alışabilmiş, ne de köyünü, nenesini, arkadaşlarını aklından çıkarabilmiştir. Cep harçlığı için okuldan sonra metroda mendil satmaya başlar. Metroda bu dev kentin insanlarını gözlemledikçe kendini daha da yabancı hisseder. Ama o gün vagonda, oraya ait olmayan başka biri daha vardır: Küçücük bir yeşil böcek...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Aziz, kentte neden mutsuz? Siz onun kentli sınıf arkadaşı olsanız teselli etmek için neler söyler, neler yapardınız?
- 2- Aziz, köyünün yakınındaki 600 yıllık tarihi kalıntıların 600 yıl daha ayakta kalacağına inanıyor. Siz kentlerdeki yapıların da bu kadar uzun yıllar ayakta kalacağını söyleyebilir misiniz? Nedenleriyle birlikte açıklayın.
- 3- Sınıra dayanan savaş, Aziz'in köyüne ne gibi sorunlar getiriyor? Savaşın uzak-yakın bütün büyük kentleri de etkilediği söylenebilir mi; nasıl?
- 4- Başabela kim? Kendisi de dışardan gelip kente yerleşmiş biri olduğu halde neden Aziz ve onun gibilere kötü davranıyor?
- 5- Aziz'in köydeki özgürlüğüyle kentteki özgürlüğünü birbiriyle karşılaştırın. Sizce bir çocuk olarak nerede özgür olmak daha kolay?
- 6- Aziz, metroda insanların nelerden yakındıklarını duyuyor? Siz metroya, otobüse, vapura bindiğinizde neler duyuyorsunuz?
- 7- Aziz metroda kimlere satış yapıyor? Aynı işi siz yapıyor olsanız kimlere daha kolay satış yapacağınızı düşünürdünüz?
- 8- Metroda bazı kişiler Aziz'e ne tür bir önyargıyla yaklaşıyor? Kalabalık yerlerde su, mendil, simit satan çocuklara dilenci gözüyle bakmak haksızlık değil mi?
- 9- Papatya Hanım, neye dayanarak Aziz'in hırsız olabileceğini düşünüyor? İnsanları dış görünüşlerine ya da dillerine ve ten renklerine bakarak yargılamak nasıl bir davranış biçimi? Örnekler vererek açıklayın.
- 10- Metrodaki yolcular neden bomba paniğine kapılıyor? Bu yersiz panik tepkisi, insanların genel psikolojisi için ne tür ipuçları veriyor?
- 11- Metrodakiler yeşil böcek için nasıl tepki veriyor, neler söylüyorlar? Aziz onu ne yapmaya karar veriyor? Gençler Aziz'e nasıl arka çıkıyor?
- 12- Böcek kaybolduğunda Aziz neden çok üzülüyor? Böcek onun için ne anlam ifade ediyor?

13- Küçük pis yeşil böcek metrodaki insanları nasıl ayrıştırıyor? Kimleri birleştiriyor? Bu birleşme simgesel olarak nasıl yorumlanabilir?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Atışma:** Sınıf, karşılıklı oturan 2 gruba ayrılsın. Bir grup kent yaşamının diğer grup köy yaşamının üstünlüklerini savunsun. Savunma, iki gruptan öğrencilerin sırayla birer üstünlük söyleyecekleri biçimde karşılıklı atışma olarak yapılsın. Aynı şeyi tekrarlayan grup puan kaybetsin. Tüm öğrenciler tamamlandığında eksi puanı olmayan grup sevinç dansı yapsın.
- **Sergi:** Öğrenciler 5 kişilik gruplara ayrılsın. Gruplar ortadan böldükleri büyük bir kâğıdın bir tarafına Aziz'in anlattıklarından yola çıkarak büyük kentin, diğer tarafına köyünün resmini yapsın. Aynı kâğıt üzerinde iki farklı dünyanın gösterildiği panolar oluşturulsun. Özgür ve yaratıcı düşünülerek hazırlanacak panolar için çok çeşitli malzemeler kullanılabilir; mümkünse tavana asılarak çift taraflı görünecek şekilde sergilenebilir.
- **Yarışma:** Herkes "göç" temasını işleyen kısa bir öykü yazsın. Rumuzla yazılan bu öyküler okunurken öğrenciler her birine 1-7 arası puan versin. En yüksek puanları toplayan 3 öğrenciye sınıfça önceden hazırlanacak "Öykü Ustası" rozetleri verilsin.
- **Araştırma:** Öğrenciler arasından çekilişle 5-6 kişilik bir grup belirleyin. Bu grup öğretmenlerinin ya da birkaç velinin gözetiminde kentin/ilçenin işlek bir meydanında 20 dakika durarak gelen geçeni gözlemlesin. İnsanlar nasıl davranıyor, yüz ifadeleri, beden dilleri nasıl bir izlenim veriyor? Psikolojileri ne düşündürüyor? Mutlu mu mutsuz mu görünüyorlar? Gözlemlerini notlar halinde düzenleyip kendi yorumlarını katarak hazırlayacakları ortak sunumu sınıfla paylaşsınlar.
- **Karikatür:** Herkes metrodaki Başabela, Pembe Hanım, Kitap Kız, Bay Parasayar, Bay Gözlük, Papatya Hanım, Titiz Teyze, gitarlı gençler gibi yolculardan tercih ettiği birinin karikatürünü yapsın. Karikatürler "Küçük Pis Yeşil Böcek Vagonu" köşesinde sergilensin.
- **Gezi:** Kentinizde metro varsa uygun olanlar velileriyle birlikte metro yolculuğu yapsın. İzlenimlerini kitapta anlatılanlarla karşılaştırarak diğerleriyle paylaşsın. "Toplu taşımada davranışlar" konusu, farklı deneyim yaşamış olanlarla tartışsın.
- **Yazma:** Herkes metrodaki küçük yeşil pis böceğin ağzından yaşananları anlatan, yorumlayan, kendi duygularını açıklayan kısa bir kurmaca öykü yazsın. Olaylara ve duruma bir böceğin gözünden bakmaya çalışsın. Bakalım kimler hayal etme ve empati göstermekte becerili?
- **Tartışma:** Sınıfça toplumdaki önyargıları tartışın. Önyargı ne demek? Kimler önyargılı olmaya daha yatkın? Önyargıların insani ilişkilere ve iletişime etkileri neler? En sık rastlanan önyargı örnekleri hangileri? Önyargılarla nasıl başa çıkılır? Bu derin ve yaygın sorunla ilgili farkındalığınızı arttırın.